

פיקוד ושליטה

מפקד פלוגת טנקים, בהווה כבעתיד, לא יוכל להשתלט על מכלול של אמצעי-לחימה מורכבים ומסובכים לתכלית אחת. תפקידו הוא לוודא, כי כלי-הלחימה שלו — הטנקים — מופעלים בצורה נכונה ומתואמת בתוך הפלוגה ובמסגרת הגדוד, שומרים על תנופת ההסתערות, בוחרים בצירי-התקדמות כמתוכנן, או נהגים כשורה בקרב הגנה (איכון מטרות, החלפת עמדות-אש וכיוצא באלה). אם יוטל על מפקד הפלוגה לתאם בין גורמים נוספים ומורכבים — יהיה עליו להימצא בעמדת פיקוד ושליטה שממנה יוכל לבצע משימות אלה; ופירושו של דבר הוא, כי יהא עליו להימצא מאחור, דבר הנוגד את עקרונות-הלחימה הבסיסיים ביותר. דברים אלה לגבי המ"פ יפה כוחם גם לגבי מפקד גדוד טנקים.

שדה הקרב

לא אנסה לתאר את שדה-הקרב של העתיד. יש רק לבחון אפשרויות שונות, כגון שטח מדברי, שטחים בנויים, יערות, מישורים או שטחים הרריים. בפני מפקד היחידה — גדוד או פלוגה — תעמוד-נה גם בעתיד הבעיות של הפעלת כוחותיו בתנופה וביעילות, תוך הדגשת מנהיגותו האישית. הפעלת מסוקים ברמה הגדודית — כמוצע על-ידי מחבר המאמר — עלולה לגרום לסיבוכים ארגוניים, שתוצאתם תהא אבדן התנופה ואבידות מרובות.

בכל המלחמות מאז ומעולם חשובה היתה התנופה; אך במבנה המוצע ל"גדוד המ"ח" תיבלם תנופת הכוחות, או שלא תבוא כלל לידי ביטוי בשדה הקרב. מכל האמור עולה, כי לקחים יש ללמוד בזהירות רבה, ולשוב ולבחנם לאור המציאות המשתנה.

מיוז רוברטס, כתוב המאמר "גדוד המ"ח", מנסה להציג תפיסה מהפכנית בארגון צוותי-קרב בעתיד, שלפיה יכילו צוותי-הקרב באורח אורגני שריון, חרמ"ש וכוחות מוטסים.

ההתייחסות העיקרית במאמר היא למסגרת הגדודית כיחידת-לחימה "רב-תכליתית", שהיא עצמאית מבחינת התמרון, היאש והתצפית.

ואולם, חוששני כי המחבר מנסה להקיש על מבנה יחידות ללחימה ועל ארגון מ-זווית-ראיה צרה ביותר. אי הכרת אופיה של מלחמת-תנופה, התעלמות גמורה מן הטכנולוגיה של האויב הפוטנציאלי, מביאים אותנו למסקנות ולהצעות העלולות להיות הרות-אסון לכוח מודרני בקרב. מלחמת-העולם השניה יכולה לשמש דוגמה להצלחות של צבאות רבי עוצמה ותורשה; אך גם למחדלים מבישים, שהיו אף הם מנת-חלקם של צבאות מודרניים גדולים.

כל ניסיון לארגן צבא לשנות ה-80 על-סמך לקחי מלחמת-העולם השניה — לא יהא אלא טעות חמורה; יהא זה חוסר היגיון לפתור את בעיות העתיד, ע"י תיקון שגיאות שהיו אופייניות לשנות ה-40. בניין עוצבות למלחמה הבאה על-סמך ניסיונה של לוחמת הגרילה בויאט-נאם — פירושו הכנת צבא למלחמת גרילה, בתנאי ויאט-נאם, ומול אויב הפועל בשיטות האופייניות למלחמה מעין זו. יישום לקחים לשפת המעשה פירושו — קביעת תורת-לחימה וארגון מסגרות תוך הימנעות משגיאות העבר, ותוך-כדי התיאמה לזירת-המלחמה הצפויה, לאויב היצפוי ולהתפתחויות הטכנולוגיות של הדינאות הנוגעות בדבר.

לדעתי אין ההצעה המופיעה במאמרו של רוברטס מעשית, מן הסיבות הבאות:

* "מערכות" 214, עמ' 2.

תת אלוף
"רפול"
איתן
מגיב על
"גדוד המחר"

בדרגים הגבוהים ביותר, כדי לזוודא סי-
כויי-הצלחה מירביים, ולהבטיח שהמאמץ
המושקע מכונן למטרה הכדאית ביותר.

האויב

אפשר להניח שמבחינה טכנולוגית אין ה-
אויב הניצב מול האמריקנים בויאט-נאם
מפגר אחרי המערב בתכנון כלי-נשק —
לרבות תכנון נשק נ"מ — ובמקרים רבים
אף מקדים אותו.

ניתן לכן לצפות, כי בשדה-הקרב המודרני
יהיו כלי-טיס מהירים יותר, ואילו הכלים
האטיים יחסית יורחקו ממנו (להוציא מק-
רים מיוחדים), המאמץ האוירי יכוון וירור-
כו למטרה מסוימת, וינקטו הצעדים ה-
דרושים להבטיח ביצוע המשימות תוך הס-
תכנות מינימלית באבידות. במלחמת ויאט-
נאם, הגם שהיא נחשבת מלחמת גרילה,

תנאים אקלימיים — יום ולילה

התנאים האקלימיים אינם ניתנים, כמובן,
לשינוי, ואפשר רק לצמצם את השפעתם
השלילית באמצעות הטכנולוגיה החדשה.
תנאים אלה משפיעים על יעילות הפעלתם
של כלי-טיס, ואף קובעים אפשרות זו.
הצבאות שואפים להגיע למצב בו יוכלו
להילחם בכל שעות היממה ובכל מזג-אוויר,
כך שאותם אמצעי-לחימה המושפעים ביר-
תר משינויים אקלימיים יופעלו בהתאם
לנסיבות, ותוצאות הקרב לא תהיינה תלו-
יות בהם בלבד. מסוקים אפשר להפעיל
גם בתנאים קשים, אך יש לעשות זאת
בשליטה מרכזית, בתכנון מדוקדק, למט-
רות מוגדרות ותוך שליטה ובקרה מוחל-
טות.

שליטה אוירית

כלי-טיס לתקיפה, יירוט, תובלה, סיור ותצ-
פית ולמטרות רבות אחרות, זקוקים לש-
ליטה מרכזית מתאמת, מבקרת ומווסתת,
קובעת נתיבים ועדיפויות, והמסוגלת לרכז
מאמצים בהתאם לצרכים המידיים או ה-
נחזים מראש.

הפעלה „פרטית“ של כלי-טיס בשדה-
הקרב על-ידי מפקדי גדודים לצורכיהם ה-
מקומיים, כמוצע במאמר, תיצור אנדר-
למוסיה מוחלטת, שתתבטא בהגבלה בהפ-
עלת מטוסי-תקיפה, ארטילריה וירי שטוח-
מסלול של עוצבות אחרות.
אם אכן דומה הפעלת המסוקים בויאט-
נאם לשליטה המתוארת במאמר — אין
תימה מדוע נגרמות לאמריקנים שם אבי-
דות כבדות כל-כך.

המאמץ האוירי והשילוב הבין-זרועי

יש להניח, כי גם בעתיד יהא על צבא ה-
רוצה לנצח במלחמה להילחם כגוף מלוכד
אחד, ולא כזרועות בודדות.
על המאמץ האוירי לסוגיו להיות מתוכנן,
מתואם ומופעל לצורכי-הקרב המידיים,
בהתאם למשימותיהן של העוצבות השר-
נות, בהתחשב במצב האוירי הכללי, בצור-
ך ליצור מרכזי-כובד, ובמכלול בעיות
אחרות שתציב לפנינו המלחמה המודרנית.
יתכן כי הניסיון לשלב טנקים ומסוקים
נובע מקיומה של אויריית-הצבא בארה"ב,
שסיבתו היעדר שיתוף-פעולה בין-זרועי
הדוק, כזה המצוי בצה"ל.

מן הראוי שהפעלת מסוקים להטסת כוחות
לצורכי קרב מסוים תתוכנן ותוצא לפועל

גדוד החי"ר יכלול 3 פלוגות-רובאים מר-סעות על רכב משוריין, פלוגה נ"ט ופלוגת סיור. גדוד החי"ר יהיה מסוגל לתקוף ב-אורח עצמאי או בשילוב בעוצבה משור-יינת, ולהתגונן בפני כל שריון צפוי, אם כיחידה עצמאית ואם בתוך יחידה גדולה יותר. ניתן יהיה להסיסו, על רכבו וציודו, לפעולות בעורף האויב, אם במסגרת פער-לה גרחת ואם למשימה עצמאית; הוא יהיה מסוגל להפעיל את כל סוגי הסיור האוירי והארטילרי, וזאת על-ידי תקשורת פשוטה ותוך שיתוף-פעולה הדוק.

סיכום

יהיה זה משגה להפוך יחידות-לחימה ב-רמת פלוגה וגדוד ליחידות בין-זרועיות בזעיר-אנפין. פעולות-קרב המשלבות בתר-כן גורמים בין-זרועיים יוצאו לפועל בר-

לא נתקיימו עקרונות אלה, ובה אבדו יותר-מטוסים אמריקניים מכל הסוגים מאשר ב-מלחמת-העולם השנייה.

גדוד העתיד

מה תהא, לדעתי, צורתו של הגדוד בעתיד? יחידת לחימה ברמת גדוד בשנות ה-80 תהיה יחידה אורגנית, קלה לשליטה ולהפ-עלה, בעלת עוצמת-אש רבה שתוקנה לה על-ידי כלי-הנשק של התקופה. היא תהא מסוגלת להילחם בכל צורות הקרב, להת-מודד עם כל סוגי היחידות והנשק שיציב האויב מולה, ולהשתלב במסגרת עוצבות מסוגים שונים בפשטות ובקלות.

גדוד הטנקים יכיל 3 או 4 פלוגות טנקים; הטנקים יהיו משוכללים, גידיים ובעלי כוח-הרג וכורשר-פעולה בכל שטח ובכל-מזג-אוויר — ביום ובלילה.

